

ЧИМ НЕБЕЗПЕЧНІ КЛІЩІ, ТА ЯК НЕ ЗАХВОРИТИ

Кліщі можуть переносити багато серйозних інфекцій, зокрема:



Кліщовий енцефаліт – запалення головного мозку, яке може призвести до паралічу та смерті.



Хворобу Лайма (бореліоз) – бактеріальну інфекцію, яка вражає нервову систему, опорно-руховий апарат і серце.

Якщо виявили на собі кліща, зверніться до лікаря та дотримуйтеся його рекомендацій.



Іксодові кліщі, які живуть у траві та зрідка потрапляють на невисокі кущові рослини, можуть переносити багато хвороб. Найпоширенішими з них в Україні є кліщовий вірусний енцефаліт та бореліоз, більш відому як хвороба Лайма. Як уберегтися від цих хвороб?

Кліщовий енцефаліт

Вірус енцефаліту найчастіше передається людині через укуси кліща, а рідше через вживання в їжу сирого молока кіз і корів, які є носіями вірусу.

Енцефаліт – це запалення головного мозку, що як наслідок, може призвести до паралічу та смерті пацієнта. Специфічних ліків проти енцефаліту немає – тільки симптоматичне лікування вдома чи в лікарні в разі важкого перебігу.

Найкращий захист від кліщового енцефаліту – це завчасна вакцинація. Це щеплення поки не входить до пакета гарантованих НСЗУ медичних послуг, і коштом платників податків вакцину поки не закуповують. Тому вакцинуватися потрібно власним коштом.

В Україні зареєстрована та доступна в низці аптек та клінік вакцина від енцефаліту для дорослих та дітей. Потрібно отримати три дози вакцини. Інтервал між першою та другою дозою 1-3 місяці, між другою та третьою – 5-12 місяців. Першу бустерну дозу вводять через 3 роки, наступні – кожні 5 років після останньої бустерної дози.

Кліщовий енцефаліт має сезонність – зустрічається з ранньої весни й до пізнього літа. Щеплення від кліщового енцефаліту рекомендовано робити взимку або ранньою весною, але не пізніше 2 тижнів до активного етапу в життєдіяльності кліщів або передбачуваної поїздки в місця, де ризик зараження найвищий.

Вакцинація від кліщового вірусного енцефаліту передусім потрібна людям, які багато перебувають на природі: військові, лісники, туристи, рибалки, вівчарі тощо.

Хвороба Лайма (бореліоз)

Борелії – це бактерії, переносниками яких є іксодові кліщі та які під час укусу потрапляють у тіло людини й можуть стати причиною так званої хвороби Лайма.

Первинними симптомами цієї хвороби є гарячка, головний біль, сильна втома та часто – характерна червона пляма в місці укусу (еритема), яка з часом більшає і стає схожою на мішень. Зауважте, що еритема може і не з'явитися. Іншими проявами хвороби Лайма можуть бути біль у суглобах, серці (кардит) чи частковий параліч обличчя або шиї.

Якщо в перші тижні, а краще – дні, не зупинити хворобу Лайма курсом антибіотиків або не завершити її лікування, вона перейде в хронічну форму, яка не піддається ефективній медикаментозній терапії. Що більше часу минуло від укусу, то важче лікувати хворобу.

Наразі для людей вакцини від хвороби Лайма немає, а для собак є. Цікаво, що вакцина для людей використовувалась у 1990-х роках, мала ефективність 75%, але її зняли з виробництва під тиском антивакцинальних рухів. У 2022 році розпочався третій етап клінічних досліджень нової вакцини проти хвороби Лайма.

Якщо людину вкусив кліщ, як запобігти можливому розвитку хвороби Лайма?

– Якщо ви виявили на своєму тілі кліща, що вже проник під шкіру, його потрібно без зволікань видалити самостійно або звернутися за кваліфікованою допомогою до найближчого медичного закладу (другий варіант є більш прийнятним, оскільки при "домашньому" видаленні кліщів його частина може залишитися під шкірою).

– Обробіть місце укусу хлоргексидином, водою та милом, спиртом тощо.

– Одразу зв'яжіться із сімейним лікарем: очно чи дистанційно.

– Отримайте рецепт на антибіотик, потрібний для знищення борелій, які, можливо, вам передалися.

– Повністю закінчіть призначений лікарем курс антибіотиків, не перериваючи його.

– Будьте уважні до симптомів хвороби Лайма після лікування – можливо, буде потрібен другий етап терапії.

Подекуди лікарі не хочуть призначати антибіотик профілактично і радять зачекати появи первинних симптомів або здати через 2-3 тижні аналіз крові на антитіла до борелій.

Закликаємо вас не займатися самолікуванням та водночас нагадуємо лікарям, що у 20-30% випадків плями на місці укусу немає, а зараження та хвороба Лайма – є.

Вакцинуйтеся від кліщового енцефаліту, одразу витягайте кліща та зв'яжуйтеся з лікарем, аби вжити профілактичну дозу антибіотика.

За інформацією МОЗ.